

# DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 316. szám  
1990. december 15., szombat

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint  
Ára 6,50 forint

## Most akkor ki kicsoda is?

Átírják a kormánylistát — A legkisebb is potom kétmillió — Nem lesznek többé mostohagyerek — Felmentés a lengyel kabinetnek

Az öbölbeli magyar jelenlét „jelképes” lesz — jelentette be Londonban Katona Tamás külügyi államtitkár: mintegy negyven orvos utazik, önkéntesen. A lengyel sejm a minisztereket felmentette, de kötelezte a kormányt, hogy utóda hivatalba lépéséig folytassa munkáját. Idehaza kisebb lépésekben változik a kabinet...

Lech Walesa kampányfőnökét nevezte ki kancelláriájára vezetőjéül, s ez azt valószínűsíti, hogy az új lengyel államfő Jan Olszewski lesz.

Zavargások Albániában, újabb ENSZ-határozatok Irak-ügyben, év végi EK-csúcsértekezlet — ez történt még tegnap egyebek közt a világban. S kaptunk egy gyász-hírt: nem olvashatunk többé új Dürrenmatt-regényt és -drámát: svájci otthonában érte a szívroham.

### Javaslatok

#### a köztársasági elnöknek

A Miniszterelnöki Sajtóiroda közli, hogy a kormány tagjai a miniszterelnök rendelkezésére bocsátották — döntésre — felmentésüket.

A miniszterelnök a kormányátalakítást több részletben hajtja végre; most a következő személyi javaslatokat teszi a köztársasági elnöknek, illetve az alábbi intézkedéseket kívánja végrehajtani.

Horváth Balázst javasolja felmenteni belügyminiszteri tisztségéből, egyidejűleg tárca nélküli miniszterként megbízta a Határon Túli Magyarok Hivatala felügyeletével, valamint a kormány és a Parlament közötti koordinációs tevékenység ellátásával.

Boross Pétert javasolja felmenteni tárca nélküli miniszteri megbízásának ellátása alól, amely a Nemzetbiztonsági Hivatal és az Információs Hivatal felügyeletére terjedt ki, egyidejűleg javaslatot tesz belügyminiszterre történő kinevezésére.

Gálszécsy András kormányfőtanácsost, a tárca nélküli miniszteri iroda jelen-

legi vezetőjét, tárca nélküli miniszterre javasolja kinevezni, megbízva a Nemzetbiztonsági Hivatal és az Információs Hivatal felügyeletével.

Rabár Ferencet — kérésére — javasolja felmenteni pénzügyminiszteri beosztása alól.

Kupa Mihályt, a DRT Hungary Kft. ügyvezető igazgatóját pénzügyminiszterre javasolja kinevezni.

Pungor Ernő címzetes államtitkárt, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, és az Országos Atomenergia Bizottság elnökét, elnöki funkcióinak és felügyeleti jogkörének megtartásával, tárca nélküli miniszterre javasolja kinevezni.

Botos Katalin pénzügyminiszteri politikai államtitkárt felmentésre javasolja azzal, hogy a költségvetési tárgyalások befejezéséig jelenlegi feladatkörébe tartozó tevékenységet ellátja. Egyidejűleg javaslatot tesz arra, hogy tárca nélküli miniszterként lássa el a pénzügyi rendszerrel összefüggő kormányzati feladatokat, összhangban a

készülő vonatkozó törvényjavaslatokkal.

Matolesy Györgyöt, a Miniszterelnöki Hivatal Gazdaságpolitikai Titkárságának felügyeletét ellátó politikai államtitkárát, tisztségéből — erre vonatkozó kérésével egyetértésben — felmenteni javasolja.

Auth Henriknek, az Ipari

és Kereskedelmi Minisztérium közgazgatási államtitkárának felmentését követően megüresedett tisztségre László Jenőt, a Gépipari Fejlesztő és Tervező Kft. ügyvezető igazgatóját javasolja kinevezni ipari és kereskedelmi minisztériumi közgazgatási államtitkárnak.

## Van kiút! — mondotta Horn Gyula Szegeden

A JATE auditórium maximumában Horn Gyulát, az MSZP és a Parlament külügyi bizottságának elnökét köszöntötték tegnap este a szocialisták, szimpatizánsai és más érdeklődők. A volt külügyminiszter tett ház előtt tartott politikai tájékoztatót, melyet közvetlen beszélgetés követett. A mostani kormányzat az elmúlt hónapok során rontott az ország helyzetén — mondotta a vendég. Nem értett egyet azzal, hogy az egyik leköszönő miniszter kilátástalannak nevezte Magyarországot jövőjét. Van kivezető út; lehet, hogy az illető miniszter helyzete valóban kilátástalan, az országé azonban nem — hangsúlyozta nagy derűvel közepette.

A Németh-kormányról szólva, annak szakértelmét dicsérte, s ama tény, hogy sikerült ideológiamentessé tenniük a kormányzati munkát. Ezt hiányolják most a jelenlegi kabinetből, amely egyoldalú törekvések szószólója; a Horthy-rendszer iránti nosztalgiaától sem mentes; s nem csupán a jobboldal, hanem a szélsőjobb erejét is fölélesztette. Az ellenzéki politikus sajnálatosnak nevezte, hogy az

Antall-kormány a szakértelmet sok esetben alárendeli szűk pártpolitikai érdekeknek.

Gazdasági kérdésekkel foglalkozva hangsúlyozta: amennyiben a jelenleg előterjesztett költségvetést fogadják el a Parlamentben, az a magyar állampolgárok számára 20-25 százalékos életszínvonal-csökkenést jelent. Márpedig az ebből származó elégedetlenség könnyen az utcára terelheti az embereket, s ez beláthatatlan következményekkel járhat. Nem ilyen úton kell megoldani a problémáinkat.

A mostani kormánykoalíció bizalmat kapott a választópolgárok többségétől. E tény az MSZP tudomásul veszi; nem törekszik a kormány megbuktatására. Ugyanakkor elvárja, hogy a bizalomnak a kormánykoalíció — köteleességszerűen — megfeleljen. Reméli, 1991-ben nem lesznek új parlamenti választások; ám realisan számolnak azzal, hogy a jelenlegi Parlament négy esztendőig, azaz mandátuma lejártáig nem képes „kitarítani”.

S. I.

(Az összeállítás a 2. oldalon folytatódik.)

Pénzt csinál az önkormányzat

## Bérlakás — milliókért

Körülbelül két és fél ezren várnak arra, hogy az önkormányzat támogatásával lakáshoz jussanak. Szociális bérlakáshoz — saját anyagi lehetőségeik ugyanis nem engedik meg a vásárlást vagy építést. Az önkormányzat mégis arra kényszerült, hogy szociális bérlakásokat áruljon — milliókért.

A Tisza Lajos körút és a József Attila sugárút környékén épülő ügynevezett J-tömb lakásait eredetileg a legrászorultabbak között akarták szétosztani. A szociális célú hasznosítás gondolatával csak egyetérteni lehet, legfeljebb az furcsa kisse, hogy a Belváros magjához legközelebb eső épületrészben kétszintes, 2 plusz 4 szobás lakások is vannak — ezek már luxusigényeket is kielégíthetnek (kivéve persze, ha egészen nagy lélekszámú család beköltöztetéséről van szó).

Ebben az évben a tanács pénzügyi forrásai egyre vékonyabban csordogáltak, s az elszegényedésben már az volt a tét, hogy működőképesek maradjanak az óvodák, iskolák, egészségügyi lé-

tesítmények. Ezért a végrehajtó bizottság — kényes megoldásként — kijelölt értékesítésre a még épülő J-tömböt, valamint egy rókusai tízezeres épületet, amelyet ugyancsak szociális hasznosításra terveztek. Utóbbi már el is kelt — nehezebb viszont volt találni a 120 négyzetméteres, 2 plusz 4-es lakásokra (közel négy millióért). Az épülettömb többi részében levő kisebb (1,5–2,5 szobás) lakások már kelen-döbök, a legkisebb másfél szobás lakás „csak” kétmillió forintba kerül.

S hogy lesznek-e szociális bérlakások? Jövőre mindössze 62 átadását tervezik. Ebből 30 a Kossuth Lajos sugárút és a Francia utca sarkán épülő házban, 32 pedig az Óthalom utcában lesz (két 16 lakásos épületben). Ha még ezen felül is maradna pénz, akkor a rókusai víztoronnyal szemközi terület egyik felén építenék ilyen lakásokat (a telek másik oldalán a Délépemlajd lakóházat).

Ny. P.

## Szociális húsosfazék

A kereskedelmi felügyelők azért vannak, hogy ellenőrizzenek. Az államilag finanszírozott nevelő- és szociális otthonok szakapparátusa meg azért van, hogy elfogadható életkörülményeket teremtsen (a közpénzből) a rászorultaknak, ráutaltaknak. A szegedi felügyelőség ez év második félévi munkatervének, valamint az irányelvnek megfelelően azt vizsgálta, hogy bánnak az otthonokban a közpénzekkel, pontosabban, csak az intézmények közétkeztetését revidiálták. Megjegyzendő, 1978-ban volt az utolsó (!) ilyen jellegű megmozdulásuk. Ezért, s tekintettel az otthonlakók úgymond kiszolgáltatott helyzetére, nagyobb hangsúlyt fektettek erre a témára. Meg is lett az „eredménye”.

### Rántást a moslékba

— Szűrőpróbaszerűen vizs-könynyebben beszerezhető gálódtak, s így tényleg azt zöldség a karfiol, külön-láthatták, ami van, és ami nincs.

Papp Zoltán, az egyik ellenőr:

— Szerintünk jelentős tartalékok rejlnek az otthonok étkeztetési gazdálkodásában. Es sajnós, kevés kivételtől eltekintve, számos szabálytalanságot, hiányságot észleltünk.

Persze, ahány intézmény, annyiféle lehetőség. Ahol a vezetők igényesek, ügyelnek a normafelhasználásra, ott jelentős mennyiségű, saját készítésű befőttet, savanyúságot láthatunk. Több helyen hízalnak sertéseket, ez egyre költségesebb, de még mindig kifizetődő.

— Mit ért a rejtett tartalékokon?

— Nagykeráron, nagy kiserelésben olcsóbb a liszt, a cukor, a rizs, általában minden. Mégis, Ópusztaszeren csak 450 kilónyi volt ilyen. Ha mind nagy kiserelésű lett volna, majdnem 8 ezer forintot spórolhattak volna meg. Csanádpalotán igencsak meglepődtünk, mert a Games konyháján mirelit karfiollevest és zöldsőfőzeléket használtak. Szerintünk teljesen indokolatlanul, hiszen kora ősszel, amikor ott jártunk, az egyik leg

— A könyvelési, pénzügyi fegyelem?

— Nem sok jót láttunk e téren sem. Elgondolkodtató, miért csak egy-két alkalommal vételezik vissza évente a megmaradt nyersanyagokat. Azután úgy vetjük észre, hogy a disznóvágásokról készült jegyzőkönyvekkel is nagyvonalúan bánnak, mintha utólag a disznót készítenék a jegyzőkönyvhöz. Említhetném a pontatlan adminisztrációt, amely a naponta felhasznált alapanyagokról szól. Azt gondoljuk, hogy főztek, csak nem találtuk miből, mennyit.

A felügyelők konkrét példákkal ügynevezett Példatárral egészítették ki jelentésüket. Igén érdekes megfigyelésekről szól e gyűjtemény. Nem tudni például, milyen sertéscsomb és karaj az olyan, amelyről pontosan 39 kilogrammról öt kiló zsírt (Folytatás a 3. oldalon.)

## Nyomorideg és bűvésztrükk

Hétközben postabontáskor egyre többször kap el a gyomorideg, azaz-hogy a nyomorideg — naponta gyarapodik a segítséget kérők, a kilátástalannak tűnő helyzetüket, anyagi, egészségügyi gondjaikat nekünk (is) feltárók száma. Székre dermeszt szombaton este a televízió Nincstelenekről szóló dokumentumműsorának döbbenetes képsora. Vasárnap kezembe véve a HVG-t, szomor-kodva s dühödten olvasom a „Terhelt egvedek”-ről szóló cikket. Másnap Király Zoltán képviselő lapunkban megjelent „KGST-piac ügyi” interpellációját. S hallgatom a parlamenti hírószefoglalót, amiből az derül ki, pénzügyeink és szociális feszültségeink ügyében ezen a hétfőn is csak az illetékek megszabásáig, s nem az igazi illetékességig jutott T. Házunk és kormányunk.

Tévelyegnek tovább a rendelettervezet-rengetekben. A nyilvánosságra került információk és a kiszivárogtatott (csak tudnám, ki és miért „szivárogtat”, a demokrácia követelte, egyenes beszéd helyett), elterjesztett hírekből úgy tűnik, képtelenek magukat átverekedni a „dzsungelen”. Ami ráadásul mintha takarná előlük a valós élettér szűrjét; s az ott, az emberekre leselkedő problémákat. Vagyis az alapokat. Pontosabban, például az adóalapokat.

Az adózásra kényszerített, ám képtelen társadalmi réteget, mely a létminimumon vagy alatta tengődik (és számában egyre növekedik).

Az idej (s mint hírelük, a jövő évi) adótábla úgynevezett nulla kulcsos sávjába nem fér bele, mert oda csupán az évi 55 ezer forint jövedelem alattiak soroltatnak. A havi minimálbér (és létminimum) 5 ezer 800 forintjából élők pedig nem átalának évi 69 ezer 600 forinthez jutni (bruttó) — „jogos” hát, hogy adózzanak. Vagyis, legyenek csak szépen államfenntartók azok is, akik a szegénységi küszöbön vagy alatta vannak. Ahelyett, hogy az állam segítene nekik magukat fenntartani (mint más, civilizált országokban). Az államnak és kormányának, úgy tűnik, jelenleg csak arra telik, hogy a népet megtakarításokra ösztönözze — legalábbis szép szövegekkel. Csakhogy — mint azt a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézetének adatai tükrözik — az utóbbi egy év alatt 20 százalékkal (összesen 40 százalékkal) fogyott azoknak a családoknak az aránya, amelyek még képesek valamiféle megtakarításra. (A családok 48,8 százalékának erősen romlott az életszínvonala.) Többnyire olyan áron, hogy „átrendezik”, torzítják fogyasztásukat: olcsó tárlalékokat keresnek, nem költenek ruhára és kultúrára (a felmérések szerint a kultúrára népességünk felének már egyáltalán nem futja a pénzéből). A vizsgálat szerint 1989-ben az élelmiszerfogyasztás és a rezi költségei 100 forint adózott jövedelemből 45 százalékot vittek el, idén már 55-öt. Jövőre pedig valószínűleg 85 (!)

százalékot. Már ha lesz jövőre jövedelem, nemcsak az adóalapban és az adóbevallásokban.

A forintjaikat adókban (s egyebekben) elvonni igyekező tervezetek szerint ott biztosan lesz. Az adóbevallásba belekerül(het) még az étkezési hozzájárulás értéke, a munkaruha-térítés, a szociális segély, az üdülési támogatás — s egyéb „láthatatlan jövedelmek”, amiket eddig az állampolgár adómentesen eltehetett. A bérből s fizetésből élők minden filléréje láthatóvá lesz (a hatóság lelkes szemének), és adóalap. Nem adózik viszont az, aki képes láthatatlan jövedelmeket szerezni (mondjuk, seftellessel, feketézéssel, mások megkárosításával); aki be tudja mutatni a „Vigyázat, csalog!” bűvésztrükkjét.

A szemfényvesztés, a kápráztatás időszakát élünk (tovább)? Valóban nem látnák a honatárak, hogy mennyire fontos az „illetékesség”, és mennyivel „adósak” a választóiknak — leginkább a legszegényebeknek, s a lassan közéjük lecsúszó középrétegnek? Nem gondolják, hogy az adótvény mellett foglalkozni kellene végre a szociális törvénnyel, az erősödő feszültségek levezetésének állami garanciáival is? Nemcsak az önkormányzatokra bízni, tőlük és a helyi (megtán országos kívüli) karitatív szervezetektől, jótékonyásra hajlamos egyénektől, a civil társadalom összefogásától várni a tetteket. Ráadásul úgy, hogy seregnyi jogszabállyal, vagy éppen azok hiányával terheljük, akadályozzuk őket...

Szabó Magdolna